

ønskede at gjøre opmærksom paa, og den troer jeg ikke vil kunne modsiges. — Hvad der laa i den ifjor her i Thinget i Fæstesagen vedtagne Dagsorden, og hvorledes den kom tilveie, derom troer jeg ikke, at det er nødvendigt at sige noget Videre fra min Side.

Brock: Ja, jeg for mit Bedkommende vil dog tilstaa, at jeg i saa Henseende deler Anskuelse med det ærede 9de kongevalgte Medlem (Fischer). Jeg troer ikke, det var uden Betydning, naar vi ifjor opfordrede Regjeringen til at have sin Opmærksomhed fæstet paa disse Forhold, paa Fæsteforholdets Udvikling til Selvetenddom, og jeg kan derfor ikke tro Andet, end at det er i god Konsekvens med vor Landsthingsorden, naar Regjeringen har forelagt et Lovforslag, som det vedkiender sig skal arbejde til dette Maal. Naar nu dette er fæstet, mine Herrer, saa er det jo ikke Skik, at Landsthinget afsviger et Regjeringsforslag — forsaavidt man i det foreliggende Forslag ser et Regjeringsforslag, og det kan der ikke være Tvivl om, i Særdeleshed efterat Ministeren har udtalt, at han ønsker sine Tanker, som foreligge i Regjeringens oprindelige Forslag, kaldte tillive igjen. Jeg skjønner derfor ikke rettere, end at der er al Opfordring til at undersøge Forslaget, om det maatte være istand til i nogen Maade at fremme et Formaal, der interesserer os Alle. — Der er fra en æret Taler's Side gjort en meget vigtig formel Erindring. Ja, har man den Anskuelse, at der ikke behøves nogenjombhelst yderligere Ewangsforanstaltning, eller at man overhovedet gjorde bedst i ikke at røre ved Fæsteforholdet, ja, saa kan jeg jo meget godt forstaa, at man kan se Sagen saaledes, at dette Lovforslag kan siges at være en Forandring af, hvad vi ifjor vedtog med Hensyn til Forpagtningsforholdet; men det er jo i og for sig slet ikke Hensigten. Hvad vi ifjor gjorde, var i Birkeligheden kun saa at sige autentisk at udfinde Indholdet af den gamle Forordning af 1792, uden at være Foranstaltninger væsentlig gik videre. Noget ganske Andet er det jo, som det Lovforslag, Regjeringen i denne Sag oprindeligt har forelagt, tilstræber; det vedkiender sig jo aaben-

bart at ville bringe en Overensstemmelse tilveie mellem Forpagtningsforholdet og Fæsteforholdet. Der er altsaa ikke nogen logisk Modsigelse imellem at forhandle dette Lovforslag og vedtage Regjeringens oprindelige Tanke, og det, at vi ifjor udtvdede den gamle Lov's Indhold. Men jeg vil ogsaa tilstaa, det forekommer mig mærkeligt, at der reises saa megen Modstand i formel Henseende netop fra denne Side; thi erkjender man — og det troer jeg vil staa klart ogsaa for den ærede Taler —, at det netop er Tanken i Lovforslaget at søge hen til at fremme Selvetenddom, saa maa det ikke glemmes, at det ikke blot blev udtalt ifjor i Landsthingets Dagsorden, at det var et ønskeligt Maal og en Opgave, der var værd at løse, men at det ogsaa blev meget stærkt udtalt i Landsthingets Udvælg's Betænkning, og at den ærede Taler, til hvem jeg sigter (Estrup), var Medlem af samme. Han opfordrede netop Regjeringen til at overveie, om det ikke maatte være hensigtsmæssigt ved nye Love at modvirke Utilbøieligheden hos Godseierstanden til at sælge; han udtvdede, at det efter at Regjeringen havde taget Sagen i sin Haand, vel kunde blive det endelige Udfald af Undersøgelsen, at det viste sig nødvendigt, at nye regulerende Bestemmelser sluttede sig til den tidligere Lovgivnings Regler over Bondejorden; ja han gik meget videre, thi vel modsatte han sig en Ewangslov, men det vil erindres, at han saa at sige indbød Regjeringen til at komme, ikke med en Ewangslov, men med en Opfordring til Godseierne om frivillige Salg der- ved, at man satte Føder for de Godseiere, der ikke for Regjeringen fremlagde Salgsplaner, saaledes at det rigtigt nok forekommer mig, at der ikke for den høitæredede Taler er tilstrækkelig Grund til at staa paa en ren formel Erindring. Det Maal, som han ifjor selv erkjendte for ønskeligt, har Regjeringen ment dog i alt Fald nogenlunde at kunne fremme ved sit Lovforslag, og det forekommer mig, at han derfor maatte være Regjeringen Tak skyldig. — Jeg skal ikke indlade mig paa de Tanker, der idag ere komne frem om Løsningen af den hele store Opgave. Ja, det er jo bestoværrer sandt, at Rigsdagen hvert Aar bliver uleiligtet med